

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:
« طرح حمایت از کارخانجات و واحدهای صنعتی و تولیدی »

مشخصات طرح

دوره یازدهم - سال اول

شماره ثبت:

۷۱۷

شماره چاپ:

—

تاریخ چاپ:

—

مقدمه

در خصوص حمایت از تولید طرح‌های متعدد اعلام وصول شده است از جمله طرح‌هایی با شماره ثبت‌های ۳۵۶ و ۳۱۷ و ۷۱۷ که همگی سعی در ساماندهی روند اجرای احکام علیه واحدهای صنعتی و تولیدی را دارد. این نوشته قصد دارد طرح حمایت از کارخانجات و واحدهای صنعتی و تولیدی به شماره ثبت ۷۱۷ را بررسی کند، با توجه به اینکه مفاد ثبت‌های ۳۵۶ و ۳۱۷ دربرگیرنده مفاد ثبت ۷۱۷ بوده و چندین ماه است که در کمیسیون محترم قضایی با حضور نمایندگان دستگاه‌های اجرایی تکمیل شده است و نکته‌ای در ثبت ۷۱۷ وجود ندارد که در مصوبه کارگروه کمیسیون محترم قضایی مربوط به ثبت ۳۵۶ نیامده باشد و با توجه به ایرادهای محتوایی عدیده‌ای که ثبت ۷۱۷ دارد و ذیلاً به برخی از آنها اشاره می‌شود، لذا پیشنهاد رد کلیات این طرح را دارد.

نقد و بررسی طرح

طرح حمایت از کارخانجات و واحدهای صنعتی و تولیدی به شماره ثبت ۷۱۷ هرچند دغدغه‌مندانه تنظیم شده است لکن از جهات مختلف ایرادهای اساسی دارد که به نظر می‌رسد عدم تصویب آن و تمرکز بر اقداماتی که تاکنون در خصوص رفع موانع تولید ذیل ثبت ۳۵۶ انجام شده است اولی باشد از جمله این دلایل عبارتند از:

۱. طرح مزبور بدون توجه به اقداماتی که در سال جاری در خصوص رفع موانع قضایی تولید در کمیسیون قضایی انجام شده، تهیه شده است از جهت محتوا نیز مصوبه کارگروه کمیسیون قضایی بسیار کامل‌تر بوده و جوانب مختلف موضوع را لحاظ کرده است که متأسفانه در طرح ۷۱۷ اصلاً لحاظ نشده است.

۲. این طرح و طرح‌های مشابه به دلیل اینکه اساساً خاطر بنگاه را از هر اقدامی برای وصول مطالبات توسط نهاد مالی آسوده می‌کنند در ابتدای امر به کاهش انگیزه بازپرداخت تسهیلات و بالطبع افزایش مطالبات غیرجاری بانک‌ها و کاهش توان حمایت از تولید آنها منجر شده و در بلندمدت هم باعث می‌شود بانک‌ها از تولیدکنندگان وثایقی طلب کنند که این محدودیت‌ها در خصوص آنها برقرار نباشد. این ممنوعیت با این عمومیت که هر اقدامی که در راستای تولید اخلال ایجاد کند، ممنوع است به نظر می‌رسد باعث می‌شود در نهایت دسترسی به تسهیلات توسط تولیدکنندگان سخت‌تر از گذشته گردیده و خلاف هدف طرح محقق خواهد شد.

دفتر مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۷۹۶۱

تاریخ انتشار:

۱۴۰۰/۱۰/۱۱

۳. در قانون الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب سال ۱۳۹۷، به منظور بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص حل و فصل مشکلات واحدهای تولیدی، به‌ویژه در موارد مربوط به تکمیل و راه‌اندازی طرح‌های نیمه‌تمام، تأمین مالی، تعیین تکلیف بدهی‌های معوق و همچنین رفع مشکلات مرتبط با محیط‌زیست، منابع طبیعی و معادن و رفع موانع صادراتی، ستاد تسهیل و رفع موانع تولید به ریاست وزیر صنعت، معدن و تجارت تشکیل گردید. همچنین کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید به ریاست استاندار و تحت نظارت و سازماندهی «ستاد تسهیل و رفع موانع تولید» در استان‌ها تشکیل گردید. بر همین اساس به نظر می‌رسد رفع مشکلات واحدهای تولیدی که می‌تواند مورد به مورد متفاوت باشد باید در قالب‌های اینچنینی که مصوبه مجلس نیز دارد پیگیری گردد و از تصویب حکم کلی (فارغ از ایرادهای وارد بر متن حکم) پرهیز گردد.

۴. طرح تهیه شده در مواردی که محکوم‌له دولت یا دستگاه‌های اجرایی باشد به دلیل کاهش درآمد دولت بار مالی دارد و با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی مغایر است.

۵. مفاد این طرح با اصول دادرسی از جمله اصل عدالت و بی‌طرفی دادرسی و حمایت دستگاه قضا از طرفین دعوا سازگار نیست چه اینکه عدم امکان توقیف اموال تولیدی در جایی که محکوم‌له نیز از واحدهای تولیدی است با عدالت سازگار نیست و از مصادیق ترجیح بلامرجح است.

۶. اینکه در طرح مزبور گفته شده است اموال تولیدی مطلقاً قابل توقیف نباشد با اصل اولیه توقیف‌پذیری کلیه اموال و منطق حقوقی اجرای احکام و قدرت اجرایی احکام صادره از محاکم قضایی سازگار نیست چه اینکه پیشنهاد منطقی این است که مهلت‌هایی به واحد تولیدی برای اجرای حکم از محل اموال غیرخط تولید داده شود و درنهایت در فرایند مزایده اجرای احکام دادگستری واحد تولیدی به شخصی فروخته شود که متعهد به استمرار تولید باشد. این موضوع به‌خوبی در مصوبه کارگروه کمیسیون محترم قضایی ذیل ثبت ۳۵۶ آمده است و نیاز به تکرار در اینجا نیست.

۷. عدم امکان بازداشت و توقیف مدیران تولیدی در جایی که خود متهم به ارتکاب جرم هستند صحیح نیست چنین مصونیتی برای هیچ‌یک از مدیران و مقامات دیده نشده است. گفتنی است همین موضوع در مصوبه کارگروه کمیسیون محترم قضایی آمده است و به‌درستی بین شقوق مختلف قائل به تفصیل شده است.

۸. استفاده از مجازات‌های جایگزین و مجازات‌های تکمیلی مکانیسم و شرایط خاصی دارد که در قانون مجازات اسلامی به‌طور مبسوط بیان شده است و ذکر کلی و بدون ضابطه آن در این طرح ممکن است شبهه نسخ قانون مجازات اسلامی را دربرداشته باشد که صحیح نیست.

۹. متون پیشنهاد شده توسط کارشناسان به کمیسیون محترم قضایی ذیل ثبت شماره ۳۵۶، از ظرفیت‌های قانون رفع موانع تولید مصوب ۱۳۹۴ از جمله کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید که در هر استان مستقر شده و در حال فعالیت است، استفاده نموده است و مکانیسم منطقی‌تری را لحاظ کرده است برای مثال یک ماده به‌عنوان ماده (۶۵) به قانون مزبور الحاق گردیده که مقرر می‌دارد؛ ماده (۶۵) در مواردی که استمرار یک خط تولید به تشخیص کارگروه استانی رفع موانع و تسهیل تولید، ضروری باشد به منظور جلوگیری از توقف تولید اجرای رأی علیه تولیدکنندگان، تابع احکام ذیل است:

۱. محکوم‌علیه در زمان اجرای رأی مکلف است با حسن نیت اقدامات لازم جهت اجرای حکم از محل سایر اموال غیرمرتبط با خط تولید را انجام دهد. چنانچه استیفای محکوم‌به، با توقیف یا فروش سایر اموال ممکن باشد، مرجع اجرای حکم نمی‌تواند اموال منقول یا غیرمنقولی که خروج آن از چرخه تولید موجب اختلال در تولید است را توقیف نماید.
 ۲. در صورتی که مالی بجز اموال مربوط به تولید وجود نداشته باشد محکوم‌علیه می‌تواند از دادگاهی که حکم زیر نظر آن اجرا می‌شود درخواست نماید به منظور جلوگیری از توقف خط تولید و با لحاظ شرایط محکوم‌علیه و احراز همکاری با حسن نیت آن با محکوم‌له و با توجه به نظر کارگروه تسهیل تولید، مهلت‌های ارفاقی ۶ تا ۱۸ ماهه به محکوم‌علیه بدهد تا اجرای رأی از محل سایر اموال غیرمرتبط با خط تولید صورت گیرد. این مهلت به درخواست محکوم‌علیه و تأیید کارگروه تسهیل تولید، یک‌بار قابل تمدید است.
 ۳. پس از مهلت‌های مزبور اجرای رأی از محل اموال خط تولید مشروط بر اینکه به تعطیلی تولید منجر نشده و منتقل‌الیه، متعهد به حفظ و استمرار امر تولید گردد ممکن است. کارگروه تسهیل تولید مکلف به بررسی و رصد اقدامات بعد از عملیات اجرایی در جهت حفظ تولید است در صورت تخلف از تعهد، عملیات اجرایی قابل بازگشت است.
 ۴. در صورتی که مقرر گردد ماشین‌آلات خط تولید به حافظ تحویل داده شوند اموال مزبور به صورت برخط و فعال به حافظ تحویل می‌شود و نیاز به قطع تولید و منع بهره‌برداری از آن نیست.
 ۵. در «ماشین‌آلات منظومه‌ای» توقیف و فروش اموال باید به نحوی باشد که تجزیه آن خلل به ارزش مال توقیفی وارد نکند و استفاده از آن «منظومه ماشین‌آلات» در مکان دیگر ممکن باشد.
- بیان سایر پیشنهادهاى مطرح در کمیسیون محترم قضایی از حوصله این گزارش خارج است لکن عندالاقضاء بیان خواهد شد.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

طرح تهیه شده به شماره ثبت ۷۱۷ به دلیل ایرادهای عدیده از جمله داشتن ماهیت قضایی و لزوم ارائه مفاد آن از طریق لایحه قضایی و با محوریت قوه محترم قضائیه، مغایرت با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی، عدم رعایت اصول و فنون تهیه طرح و عدم توجه به اقدامات انجام شده در کمیسیون محترم قضایی ذیل ثبت ۳۵۶ و ثبت ۳۱۷ و عدم توجه به نظرات کارشناسانه دستگاه‌های اجرایی متولی تولید که محدود به وزارت صمت هم نیستند قابل تصویب آن هم به صورت دوفوریتی و بدون بررسی کارشناسانه نمی‌باشد و تصویب آن نه تنها کمکی به تولید نمی‌کند، بلکه خود ممکن است روابط حقوقی بین واحدهای تولیدی را به صورت غیرعادلانه‌ای مغشوش نموده و باعث نارضایتی شود؛ لذا با توجه به دلایلی که در متن گزارش ذکر شد پیشنهاد رد کلیات آن را دارد. در صورت اصرار بر تصویب پیشنهادهای تکمیلی که به برخی از آنها در متن گزارش اشاره شد تقدیم می‌گردد.